

Mihail Constantineanu, *Doctor la oameni de seamă. Portrete. Amintiri. Evocări*, București, Oscar Print, 2021, 196 p.

Mihail Constantineanu (1927–2017) a fost un cunoscut cardiolog român, apreciat pentru ilustrarea unor portrete literare inedite, având o pasiune deosebită pentru literatură și artă. Pe lângă cariera sa medicală, a fost recunoscut pentru implicarea sa în activități culturale și artistice, publicând cea mai mare parte a scrierilor sale în revista *România literară*.

Volumul său *Doctor la oameni de seamă. Portrete. Amintiri. Evocări*¹, lansat pentru prima dată în anul 2000, la Editura Anastasia, reprezintă lucrarea semnificativă a doctorului Mihail Constantineanu, oferind cititorilor o imagine asupra relațiilor sale cu personalitățile culturale pe care le-a îngrijit. După cum spunea bunul său prieten, scriitorul și criticul Alexandru Paleologu, în *Prefața* primei ediții, cartea *Doctor la oameni de seamă. Portrete. Amintiri. Evocări* reprezintă nu doar o operă sau o simplă culegere de texte, ci ilustrează „o operă unitară (și, cum sper că se va vedea în continuare, o operă ciclică), de o compoziție remarcabil de inspirată și ingenios alcătuită”².

În anul 2021, fiul autorului, Mihai Constantineanu, scrie *Prefața* la a doua ediție a cărții³, motivația acestui demers fiind aceea de a nu lăsa uitării o lucrare în care sunt înfățișate, din perspectiva medicului, portretele unor mari personalități ale culturii noastre. Noua ediție este urmarea succesului primei ediții a lucrării, dovedit de numărul mare de aprecieri, fapt ce a dus la epuizarea rapidă a tirajului. Considerat un proiect personal, fiul autorului decide să reediteze, foarte puțin revizuită în privința conținutului și într-o nouă concepție grafică, cartea *Doctor la oameni de seamă. Portrete. Amintiri. Evocări*, adăugând, totodată, corecturile realizate de către tatăl său la prima ediție a operei”⁴.

În lucrarea sa, autorul nu insistă asupra ilustrării relației dintre medic și pacient, ci dezvăluie povești fascinante și momente inedite din viața unor figuri importante din cultura noastră. În *Notă la ediția a doua*, fiul autorului clarifică confuziile apărute în jurul titlului lucrării despre care s-a crezut că reflectă legătura dintre medic și pacientul său, însă o mare parte din portretele extraordinare fie reprezintă oameni pe care i-a admirat toată viața fără să-i cunoască în mod direct, fie figuri culturale care l-au fascinat prin originalitatea sau personalitatea lor⁵.

¹ Mihail Constantineanu, *Doctor la oameni de seamă. Portrete. Amintiri. Evocări*, ediția întâi, București, Anastasia, 2000.

² *Ibidem*, p. 17.

³ Mihail Constantineanu, *Doctor la oameni de seamă. Portrete. Amintiri. Evocări*, ediția a II-a, București, Oscar Print, 2021.

⁴ Mihai Constantineanu, „Prefață” la Mihail Constantineanu, *Doctor la oameni de seamă...*, ediția a II-a, *ed. cit.*, p. 6.

⁵ Mihai Constantineanu, „Notă la ediția a doua” la Mihail Constantineanu, *Doctor la oameni de seamă...*, ediția a II-a, *ed. cit.*, p. 7.

La invitația fiului autorului, un discipol al medicului Mihail Constantineanu, prof. univ. dr. Gheorghe Andrei Dan, realizează profilul profesional al acestuia, afirmând, totodată, că opera sa „este o carte despre locuri și vremuri”⁶, în care se regăsesc observațiile atente ale unui profund analist în relație cu oamenii celebri ai epocii. Contribuția sa literară îl situează într-o categorie rară de medici care reușesc să îmbine excelența profesională cu abilitățile de scriitor.

Scopul lucrării este de a oferi cititorilor o nouă viziune asupra figurilor marcante ale literaturii române, iar, prin intermediul unor episoade fascinante, doctorul Mihail Constantineanu reușește să creioneze o dimensiune umană marilor personalități culturale. În esență, cartea evidențiază că, în ciuda talentului scriitoricesc sau a puterii lor, toți oamenii de seamă sunt expuși vulnerabilității în fața bolii și a suferinței. Printre personajele menționate se numără scriitori, artiști, fiecare având propria sa poveste de viață. Autorul folosește un limbaj accesibil, expresiv, iar narațiunea este plină de empatie față de personajele prezentate și de respect pentru activitatea acestora.

În ceea ce privește structura volumului, acesta nu reprezintă doar o simplă culegere de texte, fiind alcătuită din bucăți diferite, publicate între 1994-1999, în revista *România literară*, ci, în viziunea eseistului Alexandru Paleologu, constituie o operă unitară⁷. Astfel, cele două capitole *La Bacic, cu Cella Serghi și „cei șapte Balși”* și *La taclale cu omul neoletic* constituie „cele două elemente de vârf din punct de vedere tematic, în antiteză simetrică, ale compoziției acestei cărți”⁸.

Capitolele memorabile sunt și *Sângele aprins și zâmbetul veciei*, *Neverosimila vacanță*, *Fericita fire a lui Nicolae Steinhardt*. În capitolul *Sângele aprins și zâmbetul veciei*, autorul conturează portretul poetului Vasile Voiculescu cu o sensibilitate profundă și o admirație sinceră, evidențiind complexitatea personalității acestuia. V. Voiculescu, recunoscut pentru contribuțiile sale literare și pentru preocupările sale spirituale și filozofice, este prezentat ca o persoană cu o finețe sufletească remarcabilă și o inteligență distinctă. În descrierile sale, Mihail Constantineanu pune accent pe trăsăturile fizice ale poetului, care reflectă esența sa interioară: un chip luminos, o privire pătrunzătoare și senină, precum și o modestie naturală ce transpare din comportamentul și ținuta sa. De asemenea, subliniază atitudinea contemplativă, dar plină de vitalitate a lui Vasile Voiculescu, ilustrând armonia dintre bogata sa viață interioară și modul în care interacționa cu lumea din jur.

Capitolul *Neverosimila vacanță* prezintă întâlnirea dintre doctorul Mihail Constantineanu și scriitorul Mihail Sadoveanu, aceasta reprezentând un moment deosebit, care subliniază legătura dintre un medic ce are un profund respect pentru cultura română și unul dintre cei mai importanți prozatori ai

⁶ *Ibidem*, p. 14.

⁷ *Ibidem*, p. 17.

⁸ *Ibidem*.

literaturii române. Autorul reușește să surprindă, în descrierea întâlnirii cu Mihail Sadoveanu, personalitatea scriitorului în ultimul an de viață. Prin ochii medicului, marele romancier se prezintă ca o figură impunătoare, calmă și plină de înțelepciune: „Muțenia lui actuală îmi amintea de proverbiala, aproape legendara taciturnitate care îl caracterizase toată viața, de natură să îi nedumerească și intimideze pe interlocutori (...). Muțenia aceasta mai adăuga, de altfel, un element în plus la impresia puternic resimțită de oricine în apropierea lui, căci era, la vârsta de 80 de ani, tot falnic, majestuos, măreț, impunător. Avea în toate un fel de gravitate nobilă, fără să fie posomorât sau ursuz. Dar mai ales îl regăseam cu precădere frumos.”⁹ În viziunea sa, marele prozator nu este doar un pacient, ci se transformă într-o sursă de inspirație revelatorie. Deși este scrisă de un doctor, lucrarea nu insistă pe aspecte medicale, ci pune în prim-plan relevarea unor portrete literare inedite pline de sensibilitate artistică. Autorul reînsuflește figurile celebre pe care le analizează. Dincolo de strălucirea lor ca mari creatori, el scoate în evidență aspecte mai puțin cunoscute: durerile fizice, neliniștile interioare, slăbiciunile și interacțiunile lor cu mediul înconjurător. Această perspectivă face ca personalitățile prezentate să devină mai apropiate de cititor, arătându-le ca indivizi desăvârșiți, atât cu lumini, cât și cu umbre.

Așadar, *Doctor la oameni de seamă. Portrete. Amintiri. Evocări* de Mihail Constantineanu ne provoacă să medităm asupra condiției umane, fiind recomandată tuturor celor pasionați de povești bine scrise și care doresc să exploreze conexiuni originale între trecut, artă și știință. Mihail Constantineanu își folosește talentul literar pentru a contura portrete vibrante ale unor personalități de marcă din cultura română. Deși este scrisă de un medic, lucrarea nu prezintă simple detalii clinice, ci devine o operă literară unitară plină de sensibilitate artistică.

Bibliografie

Constantineanu, Mihail *Doctor la oameni de seamă. Portrete. Amintiri. Evocări*, ediția întâi, București, Anastasia, 2000

Constantineanu, Mihail, *Doctor la oameni de seamă, Portrete. Amintiri. Evocări*, București, Oscar Print, 2021

Aura Lovin (Comorașu)¹⁰

*

⁹ Mihail Constantineanu, *Doctor la oameni ...*, ed. cit., pp. 53-54.

¹⁰ Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău.